
VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026

1 STAD 1 WERELD 1 TOEKOMST

VOORWOORD

Op 20 september j.l. hebben we de nieuwe partij, 1 WERELD 1 TOEKOMST opgericht, vanuit ons gevoel van urgentie aangaande grote mondiale problemen. Wij pleiten voor een mondiaal aanpak, omdat alleen dat de weg is voor de broodnodige aanpak.

Twee maanden na de oprichting van onze partij kunnen we met trots een onderscheidend verkiezingsprogramma presenteren, waarin we laten zien dat het met de juiste wil, het echt anders kan.

Ook bij gemeenteraadsverkiezingen is het van belang om ons te realiseren dat we maar 1 wereld hebben en dat we met z'n allen ook 1 gezamenlijke toekomst hebben, of we dat nu leuk vinden of niet.

Voor een ieder die snel kennis wil maken met de kern van ons verkiezingsprogramma, hebben we ons verkiezingsprogramma vertaald in het onderstaande 10-Puntenplan. Gedetailleerde plannen staan in de diverse hoofdstukken.

1 WERELD 1 TOEKOMST zet zich in voor:

1. Minder ruimte voor bedrijven in Amsterdam om ruimte te maken voor meer woningen en meer groen, binnen en buiten de gemeentegrenzen.
2. Intensieve (internationale) samenwerking met steden en landen met als doel democratieën te versterken, mensenrechten te beschermen en stevig te investeren in duurzaamheid en klimaatadaptie.
3. Uitgebreide ondersteuning van mensen die hulp of steun nodig hebben, zoals mensen met weinig geld en een beperkt inkomen.
4. Investerings om de buurten in Amsterdam veel schoner en veiliger te krijgen voor iedereen door doeltreffende maatregelen en preventie.
5. Het aantal toeristen terug naar maximaal 18 miljoen bezoekers op jaarbasis. We laten de toeristen meebetalen aan een schonere stad, aan culturele voorzieningen, aan het openbaar vervoer en aan internationale hulp.
6. Gratis, fijnmazig, toegankelijk en kwalitatief goed openbaar vervoer voor zoveel mogelijk reizigers.
7. Meer invloed van bewoners op alle zaken die in de stad en in hun buurt worden gepland en uitgevoerd. Bewoners denken mee over oplossingen via gericht gekozen burgerberaden.
8. Een goed gevuld stedelijk bouwfonds om te investeren in nieuwbouw, in renovaties en in isolatie en kwaliteitsverbeteringen van woningen.
9. Investerings in de transitie naar groene waterstof en groene elektriciteit.
10. Amsterdam wordt Fairtrade-gemeente en koploper voor wat betreft maatschappelijk verantwoorde inkoop. We handelen in Amsterdam in lijn met de donut economie.

We vragen uw vertrouwen en uw stem om dit verhaal krachtig te kunnen gaan neerzetten in de Amsterdamse gemeenteraad en we hopen zo bij te kunnen dragen aan een betere wereld met mooie toekomst. En wil u lid worden, dan kan dat ook via onze website:

<http://www.1wereld1toekomst.nl/>

Erik Bobeldijk,

Lijsttrekker 1 WERELD 1 TOEKOMST (1W1T)

Gemeenteraadsverkiezingen 18 maart 2026 gemeente Amsterdam.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding	6
Hoofdstuk 1: Wonen in de wereldstad van de toekomst	7
WONEN: Onze analyse en visie	7
Onze oplossingen voor wonen	7
Economische spreiding.....	7
Betaalbaar wonen	7
Verbonden regio's, verbonden wereld.....	8
gezond en veilig wonen	8
Wonen op maat: ruimte voor woonwensen	8
groen en voorzieningen dichtbij	9
samenwerken aan woningbouw.....	9
Solidariteit in wonen: Barmhartigheid en bondgenootschap	9
Hoofdstuk 2: Amsterdam, mondiale voorvechter voor klimaat en duurzaamheid	10
KLIMAAT EN DUURZAAMHEID: Onze analyse en visie	10
Onze oplossingen voor klimaat en duurzaamheid	10
Internationale samenwerking voor een mondiale uitdaging	10
Grenzen aan uitstoot, ruimte voor herstel.....	11
Stop op vervuilende cruises, koers naar gezonde mobiliteit	11
Vorbereiden én vernieuwen: technologie en adaptatie	11
Duurzaam inkopen, duurzaam investeren	12
Hoofdstuk 3: Mobiliteit voor iedereen, verbonden met de toekomst.....	13
MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID: Onze analyse en visie	13
Onze oplossingen voor mobiliteit en bereikbaarheid	13
Vrij bewegen zonder vervuiling.....	13
Ruimte voor de fiets en voetganger.....	13
Parkeergarages in publieke handen	14
Openbaar vervoer als ruggengraat	14
Toegankelijk vervoer en openbare ruimte	14
Verbindingen met omliggende regio's	14
Slimme en internationale logistiek.....	15
Internationale hulp voor duurzame infrastructuur.....	15
Digitale mobiliteit als publieke dienst.....	15
Stop op vervuilende vormen van vervoer	15

Minder geluidsoverlast	15
Veilig verkeer	16
Hoofdstuk 4: Onderwijs voor de toekomst - toekomst voor het onderwijs	17
ONDERWIJS EN JEUGD: Onze analyse en visie	17
Onze oplossingen voor onderwijs en jeugd.....	17
Gelijke kansen vanaf de start.....	17
Onderwijs als kompas voor duurzaamheid en burgerschap	17
Onderwijzers en opvoeders koesteren.....	18
Jeugd in veilige, kansrijke wijken.....	18
Passend onderwijs voor elk kind.....	19
Amsterdam als leerstad in de wereld	19
Hoofdstuk 5: De waarde van welzijn - zorg zonder winst	21
ZORG EN WELZIJN: Onze analyse en visie	21
Onze oplossingen voor welzijn en zorg	21
Investeren in goede zorg	21
Armoede aanpakken met vertrouwen	22
Schulden aanpakken met zorg	22
We stoppen met marktwerking in de zorg	22
Gelijke kansen vanaf het begin van het leven.....	22
Zorg en solidariteit over grenzen heen	23
Hoofdstuk 6. Een economie die werkt voor iedereen en voor de toekomst	24
DE ECONOMIE: Onze analyse en visie	24
Onze oplossingen voor de economie	24
Spreiding van groei en ruimte	24
Een eerlijke verdeling en fatsoenlijke beloning.....	25
Lokale economie met mondiale waarden	25
Grenzen aan toerisme, investeren in een eerlijkere wereld	25
Een goede en veilige werkplek voor iedereen	26
Hoofdstuk 7: Compassie voor de wereld - compassie voor de kunst	27
KUNST EN CULTUUR: Onze analyse en visie	27
Onze oplossingen voor kunst en cultuur	27
Toegankelijke cultuur voor alle Amsterdammers	27
Kunst in de openbare ruimte.....	28
Cultuureducatie voor een nieuwe generatie.....	28
Kunstinstellingen als maatschappelijke motor	28
Amsterdam als mondiale culturele stad.....	28

Festivals als motor van verbinding en maatschappelijke waarden	29
Hoofdstuk 8: Een beschermende stad - veiligheid voor iedereen	30
VEILIGHEID EN HANDHAVING: Onze analyse en visie	30
Onze oplossingen voor veiligheid en Handhaving	30
Veiligheid begint in de buurt	30
Bescherming van minderheden	31
Sociale veiligheid op alle fronten	31
Veiligheid in digitale en klimaatgedreven tijden	31
Mensgerichte handhaving	32
Hoofdstuk 9: Een stad die luistert, naar de buurt en naar de wereld	33
BESTUUR, PARTICIPATIE EN DEMOCRATIE: Onze analyse en visie	33
Onze oplossingen voor BESTUUR, PARTICIPATIE EN DEMOCRATIE	33
Vertrouwen in democratisch bestuur	33
Betrokkenheid als basis	33
Lokale democratie versterken	34
Bescherming van minderheden	34
Stemmen voor de toekomst	34
Digitale democratie met waarborg	34
Ruimte voor burgerinitiatief	35
Internationale democratische solidariteit	35
Hoofdstuk 10: Van Ik naar Wij - Een stad die investeert in de wereld en de toekomst	36
FINANCIËN: Onze analyse en visie	36
Onze oplossingen voor financiën	36
Collectieve financiering als fundament	36
Het nieuwe wij-denken organiseren	37
Transparantie en morele verantwoording	37
Internationale solidariteit als economisch principe	37
Investeren in de wereld van morgen	37
Van visie naar middelen: het nieuwe wij wordt realiteit	38

INLEIDING

Amsterdam staat voor grote uitdagingen. Hoe zorgen we voor betaalbare woningen, goede zorg, een leefbaar klimaat, eerlijke kansen voor jongeren, en een economie die werkt voor mensen in plaats van voor winst? Hoe maken we de stad veiliger, toegankelijker en democratischer – voor iedereen die hier woont, werkt of opgroeit?

In dit document presenteren we onze voorstellen voor een stad die kiest voor solidariteit, duurzaamheid en zeggenschap. We geloven dat een leefbare toekomst begint met keuzes die recht doen aan mensen, aan de planeet en aan de generaties na ons. Dat vraagt om duidelijke richting, eerlijke financiering en betrokken bestuur.

We bouwen aan een Amsterdam waar waarde niet draait om bezit, maar om maatschappelijke betekenis. Waar begrotingen worden gestuurd door een moreel kompas. Waar het ik-denken plaatsmaakt voor het nieuwe wij-denken. Een stad die standvastig is in haar keuzes, barmhartig in haar uitvoering, en toekomstgericht in alles wat ze doet. Een wereldstad met een groot hart met barmhartigheid, niet als slogan in ons wapen, maar als leidraad in ons handelen.

HOOFDSTUK 1: WONEN IN DE WERELDSTAD VAN DE TOEKOMST

WONEN: ONZE ANALYSE EN VISIE

Amsterdam moet een stad zijn met genoeg betaalbare woningen, ook voor mensen met een lager inkomen of een specifieke woonbehoefte. Maar op dit moment is dat niet vanzelfsprekend. De wachttijd voor een sociale huurwoning is meer dan tien jaar, en veel huizen zijn in handen van beleggers die vooral uit zijn op winst. Dat maakt wonen voor veel mensen onzeker en onbereikbaar.

Wonen is geen luxe, maar een recht. En dat recht staat onder druk. De stad groeit, de economie trekt kenniswerkers aan en de vraag naar woningen stijgt. Oplossingen worden vaak te lokaal gezocht door hoger te bouwen of groen op te offeren. Er is een letterlijk en figuurlijk bredere visie nodig. We moeten werk en welvaart beter spreiden over de regio en daarbuiten, zodat de druk op Amsterdam afneemt.

Ook de kwaliteit van woningen laat te wensen over. Te veel huizen zijn ongezond door vocht, schimmel of slechte isolatie. En de leefomgeving – zoals luchtkwaliteit, groen en openbare ruimte – verdient meer aandacht. Een gezonde woning in een gezonde buurt moet voor iedereen bereikbaar zijn.

Amsterdam moet verder kijken dan haar eigen grenzen. Samenwerking met andere gemeenten en regio's is nodig om het wonen breder te spreiden.

We bouwen aan een stad die zorgzaam is, die verantwoordelijkheid neemt – voor haar bewoners, voor de regio, en voor mensen elders in de wereld. Een stad waar wonen draait om menselijkheid, niet om bezit of winstoogmerk.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR WONEN

Iedereen heeft recht op een betaalbare woning in een gezonde, veilige en verbonden omgeving. Daarom kiezen we voor een woonbeleid dat ruimte maakt voor mensen, niet voor winst. We investeren in betaalbaarheid, spreiding, solidariteit en zeggenschap.

ECONOMISCHE SPREIDING

Steeds meer mensen trekken naar grote steden, zoals Amsterdam. Dat zorgt voor druk op de woningmarkt. Door bedrijven en voorzieningen beter over het land te spreiden, maken we ruimte voor woningen, groen en leefbaarheid in de stad.

Concreet betekent dit:

- Bedrijventerreinen worden herzien om ruimte te maken voor woningen en voorzieningen.
- We stimuleren en helpen bedrijven om zich in andere regio's te vestigen.
- Leegstaande kantoren worden omgebouwd tot woningen of maatschappelijke voorzieningen.
- Gemeentelijke regels sluiten beter aan bij de woonpraktijk van mensen.
- We werken samen met andere gemeenten aan bredere spreiding van wonen en werken – ook over landsgrenzen heen.

BETAALBAAR WONEN

De wachttijd voor een sociale huurwoning is gemiddeld meer dan 13 jaar. Ook middenhuur is schaars. We pakken dit tekort aan met stevige investeringen en duidelijke keuzes.

Concreet betekent dit:

- We investeren honderden miljoenen per jaar in een volkshuisvestingsfonds.
- We bouwen grootschalig sociale en middenhuurwoningen, met blijvende betaalbaarheid.
- Gemeenteground en publieke panden worden ingezet voor woningzoekenden.
- Nieuwe wijken krijgen voldoende voorzieningen en veel groen.
- We ontwikkelen nieuwe buurten samen met bewoners.
- We beperken de industriële terreinen en bouwen woningen op de vrijgekomen ruimte.

VERBONDEN REGIO'S, VERBONDEN WERELD

Wonen stopt niet bij de stadsgrens. Door te investeren in andere regio's en goede verbindingen, zorgen we voor spreading, leefbaarheid én internationale solidariteit.

Concreet betekent dit:

- We investeren in woningbouw en werkgelegenheid in andere regio's, met goede, duurzame verbindingen.
- We maken thuiswerken makkelijker en voordeliger.
- Bedrijventerreinen worden omgevormd als natuur, woningbouw of samenleving daar baat bij hebben.
- We investeren ook in woonzekerheid in andere landen, op basis van gelijkwaardigheid en solidariteit.

GEZOND EN VEILIG WONEN

Iedereen verdient een woning die gezond is – zonder schimmel, tocht of gevaarlijke stoffen. Ook de omgeving moet schoon en veilig zijn.

Concreet betekent dit:

- We pakken schimmelwoningen voortvarend aan.
- Slecht geïsoleerde woningen worden versneld gerenoveerd.
- Woningen met energielabel E, F of G krijgen voorrang bij renovatie/verduurzaming.
- Nieuwbouw moet duurzaam en groen-inclusief zijn.
- We stellen strenge eisen aan gezondheid en veiligheid.
- We zorgen voor toegankelijke zorg en wonen voor iedereen.

WONEN OP MAAT: RUIMTE VOOR WOONWENSEN

Niet iedereen woont hetzelfde. Mensen met een beperking, woongroepen of culturele gemeenschappen hebben andere woonbehoeften. Daar maken we ruimte voor.

Concreet betekent dit:

- We bouwen toegankelijke woningen in overleg met mensen met een beperking.
- We ondersteunen woongroepen en collectieve woonvormen.
- Woningcorporaties krijgen minder zeggenschap over woonbeleid.
- Wooncoöperaties krijgen steun om diverse woonvormen mogelijk te maken.

GROEN EN VOORZIENINGEN DICHTBIJ

Wonen is meer dan een huis. Mensen hebben parken, scholen, zorg en winkels nodig in de buurt. We zorgen dat die er zijn – op tijd en op loopafstand.

Concreet betekent dit:

- Elke buurt krijgt voldoende groen en ruimte voor bewonersinitiatieven.
- Publieke voorzieningen zijn altijd op loopafstand bereikbaar.
- Nieuwe wijken krijgen hun voorzieningen al tijdens de bouwfase.

SAMENWERKEN AAN WONINGBOUW

Wonen vraagt samenwerking. Met andere gemeenten, provincies en hun bewoners bouwen we aan een duurzame toekomst.

Concreet betekent dit:

- Amsterdam werkt mee aan de transformatie van veeteeltgebieden met te hoge stikstofdruk.
- We helpen bij het omvormen van deze gebieden tot natuur, woonclusters of lokale economie.
- We werken samen met overheden en gemeenschappen aan een leefbare samenleving.

SOLIDARITEIT IN WONEN: BARMHARTIGHEID EN BONDGENOOTSCHAP

Wonen is een mensenrecht. Daarom kijken we verder dan onze eigen stad. We bouwen liever huizen voor mensen elders, dan muren om mensen te weren.

Concreet betekent dit:

- Ons woonbeleid kijkt verder dan Amsterdam – we nemen verantwoordelijkheid in Nederland en daarbuiten.
- We investeren in woonzekerheid wereldwijd, zodat mensen kunnen blijven waar ze geworteld zijn.
- We kiezen voor solidariteit boven uitsluiting.

HOOFDSTUK 2: AMSTERDAM, MONDIALE VOORVECHTER VOOR KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

KLIMAAT EN DUURZAAMHEID: ONZE ANALYSE EN VISIE

Amsterdam moet een stad zijn die haar verantwoordelijkheid neemt – voor de aarde, voor toekomstige generaties en voor mensen elders in de wereld. De klimaatcrisis is overal voelbaar: we krijgen vaker te maken met hittegolven, hevige regenval, stormen en een stijgende zeespiegel. Tegelijkertijd draagt Amsterdam zelf bij aan het probleem, door uitstoot, vervuiling en overconsumptie. Wat we hier doen, heeft gevolgen elders. En wat elders gebeurt, raakt ook ons.

De gevolgen van klimaatverandering zijn ongelijk verdeeld. Mensen in kwetsbare gebieden worden het hardst geraakt, terwijl rijke steden zoals Amsterdam veel meer uitstoten. Dat is niet eerlijk. Daarom moet Amsterdam niet alleen haar eigen uitstoot verlagen, maar ook actief bijdragen aan klimaatrechtvaardigheid wereldwijd.

Tot nu toe hebben zijn er te weinig maatregelen met voldoende effect. Duurzaamheid wordt nog te vaak gezien als iets technisch of optioneel, terwijl het juist gaat over rechtvaardigheid, gezondheid en toekomst. We moeten grote keuzes maken over hoe we wonen, reizen, bouwen en consumeren. Dat vraagt om een collectief bewustzijn, duidelijke doelen, eerlijke verdeling van lasten en lusten, en investeringen die gericht zijn op de lange termijn.

In onze visie is duurzaamheid geen bijzaak, maar een morele opdracht. De stad van morgen beschermt haar bomen, haar water, haar lucht – en de mensen die daarvan afhankelijk zijn. We investeren in een economie die zich verantwoordelijk voelt voor de effecten van het klimaat en de draagkracht van de aarde respecteert. En in een samenleving waarin voldaan wordt aan ieders basisbehoefte en waarin iedereen zich bewust is van zijn of haar voetafdruk.

Amsterdam kan hierin vooroplopen. Door samen te werken met andere steden, door strengere eisen te stellen aan vervuiling en door te investeren in duurzame oplossingen hier én wereldwijd. We maken van Amsterdam een stad die haar grenzen opent voor samenwerking. Een stad die haar middelen inzet voor herstel van natuur en milieu. Een stad die haar stem gebruikt om duurzaamheid te versnellen.

Want het klimaat kent geen geografische grenzen – en dus kent onze solidariteit die evenmin.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR KLIMAAT EN DUURZAAMHEID

Amsterdam neemt verantwoordelijkheid voor een leefbare toekomst – hier én elders. We zien het als onze morele opdracht om het recht van volgende generaties op een gezonde planeet te beschermen. Daarom maken we een duurzaamheidsplan dat lokaal begint en uiteindelijk wereldwijd verschil maakt.

INTERNATIONALE SAMENWERKING VOOR EEN MONDIALE UITDAGING

Klimaatverandering stopt niet bij de landsgrens. Amsterdam werkt samen met steden en landen die zich inzetten voor klimaatrechtvaardigheid. We delen kennis, bouwen bondgenootschappen en nemen het voortouw in een eerlijke, duurzame wereld.

Concreet betekent dit:

- Amsterdam neemt een voortrekkersrol in bondgenootschappen met steden en landen die klimaatdoelen nastreven.
- We dragen bij aan natuurbehoud en het tegengaan van ontbossing via fondsen, kennisdeling en groene diplomatie.
- We stimuleren een circulaire economie: niet meer gebruiken dan de aarde jaarlijks kan leveren.
- We bouwen een netwerk van steden en landen die zich aan deze doelen willen verbinden.
- Deze partners vertalen hun inzet in beleid, maatregelen en inkoop op duurzame wijze.

GRENZEN AAN UITSTOOT, RUIMTE VOOR HERSTEL

Amsterdam wil vóór 2035 klimaatneutraal zijn. We pakken broeikasgassen en stikstof aan, lokaal én internationaal. Zo maken we ruimte voor natuurherstel en gezonde leefomgevingen.

Concreet betekent dit:

- We verlagen de uitstoot van broeikasgassen radicaal met op maat gemaakte actieplannen.
- We beperken stikstofuitstoot via natuurvriendelijke landbouw, emissievrije bouw en duurzame mobiliteit.
- We werken samen met andere gemeenten, regio's en landen aan gezamenlijke reductie.
- We leren van goede voorbeelden, zoals Costa Rica en landen met beschermde zeegebieden.
- We delen onze kennis en oefenen internationale druk uit voor klimaatactie.
- We investeren ook buiten Amsterdam in oplossingen voor de klimaatcrisis.

STOP OP VERVUILENDE CRUISES, KOERS NAAR GEZONDE MOBILITEIT

Een gezonde stad vraagt om schone mobiliteit. Vervuilende cruises en overlast van vliegverkeer passen daar niet bij. We kiezen voor duurzame alternatieven en investeren in schone technologie.

Concreet betekent dit:

- Amsterdam stopt direct met het faciliteren van vervuilende zeecruiseschepen.
- We voeren de druk op Schiphol op tot ze voldoet aan CO₂-reductiedoelen en minder geluidsoverlast veroorzaakt en dus het aantal vluchten per jaar verminderen.
- We investeren in een beter en goedkoper Europees trainnetwerk om te concurreren met het vliegverkeer.
- We investeren in infrastructuur voor groene waterstof, elektrisch vervoer en emissievrije logistiek.
- We werken samen met andere overheden aan duurzame waterstofproductie, zoveel mogelijk in publieke handen.

VOORBEREIDEN ÉN VERNIEUWEN: TECHNOLOGIE EN ADAPTATIE

Het klimaat verandert – en daar moeten we ons op voorbereiden. We maken de stad bestand tegen hitte, droogte en extreme regen. Tegelijk investeren we in duurzame technologie en innovatie.

Concreet betekent dit:

- Klimaatadaptatie wordt onderdeel van stadsontwikkeling: bescherming tegen hitte, droogte en wateroverlast.
- We stimuleren actief het verwijderen van tegels voor meer groen in tuinen en op straat.
- We planten meer bomen, beschermen bestaande bomen en zorgen voor tijdige vervanging.
- Openbare ruimte en woningen worden aangepast aan het veranderende klimaat.
- We omarmen groene waterstof, natriumaccu's en circulaire bouw als motor van innovatie.
- Amsterdam wordt een proeftuin voor klimaattechnologie, samen met kennisinstellingen, bedrijven en bewoners.
- We maken een plan voor de aanpak van het dreigende drinkwater-probleem.

DUURZAAM INKOPEN, DUURZAAM INVESTEREN

Wat de gemeente koopt en waarin ze investeert, moet bijdragen aan een eerlijke en duurzame economie. We stellen ecologische en ethische eisen aan producten, leveranciers en investeringen.

Concreet betekent dit:

- Gemeentelijk inkoopbeleid wordt ecologisch én ethisch: elk product moet bijdragen aan een duurzame keten.
- We beoordelen leveranciers op hun activiteiten én hun eigen inkoopgedrag.
- Gemeentelijke investeringsfondsen krijgen een ecologisch mandaat: rendement wordt ook gemeten in maatschappelijke en milieuwinst.

HOOFDSTUK 3: MOBILITEIT VOOR IEDEREEN, VERBONDEN MET DE TOEKOMST

MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID: ONZE ANALYSE EN VISIE

In Amsterdam moet iedereen zich vrij kunnen verplaatsen – naar werk, school, zorg, familie of ontspanning. Dat is geen extraatje, maar een basisvoorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving. Toch lukt dat nu niet voor iedereen. Voor sommige mensen is vervoer te duur, te ingewikkeld of simpelweg niet beschikbaar. En voor mensen met een beperking is de stad vaak nog onvoldoende toegankelijk.

Tegelijkertijd raakt Amsterdam steeds voller. Er zijn te veel auto's, het verkeer is soms gevaarlijk, en de luchtkwaliteit lijdt onder uitlaatgassen en fijnstof. Ook geluidsoverlast neemt toe. Als we niets doen, loopt de stad vast – letterlijk én figuurlijk.

Daarom kiezen we voor een andere koers. Mobiliteit moet eerlijk, veilig en duurzaam zijn. We geven meer ruimte aan fietsers en voetgangers, investeren in goed en betaalbaar openbaar vervoer, en zorgen dat vervoer schoner wordt. Zo maken we de stad gezonder en leefbaarder voor iedereen.

Mobiliteit is meer dan verplaatsen van A naar B. Het is een manier om mensen en buurten met elkaar te verbinden. In onze visie wordt mobiliteit een sociale infrastructuur: iets wat ontmoeting mogelijk maakt, ruimte teruggeeft aan mens en natuur, en bijdraagt aan een rechtvaardige stad.

Amsterdam wordt een knooppunt van duurzame verbindingen – lokaal, regionaal en digitaal. We bouwen aan een stad in beweging, waarin iedereen mee kan doen. Want mobiliteit is een recht.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR MOBILITEIT EN BEREIKBAARHEID

Iedereen moet zich kunnen verplaatsen – om mee te doen, om te leven, om te zorgen. Mobiliteit is geen luxe, maar een voorwaarde voor deelname. Daarom zorgen we voor toegankelijke, duurzame en slimme vervoersoplossingen die de stad leefbaar houden en de uitstoot beperken.

VRIJ BEWEGEN ZONDER VERVUILING

We willen dat mensen zich vrij kunnen verplaatsen, zonder de lucht te vervuilen. Daarom versnellen we de overstap naar schone mobiliteit, zoals elektrisch vervoer en waterstofauto's.

Concreet betekent dit:

- Emissievrije mobiliteit wordt versneld uitgerold.
- Elektrisch vervoer en andere vormen met lage uitstoot krijgen voorrang in de binnenstad.
- We zorgen voor voldoende laadpunten en goede faciliteiten voor waterstofvervoer.
- Het openbaar vervoer is volledig elektrisch en gratis voor iedereen.
- We versnellen de transformatie van rijden op fossiel brandstoffen naar rijden op duurzame brandstoffen.

RUIMTE VOOR DE FIETS EN VOETGANGER

De stad moet veilig en toegankelijk zijn voor fietsers en voetgangers. We maken ruimte vrij, verbeteren de infrastructuur en ontmoedigen autoverkeer.

Concreet betekent dit:

- Fietspaden worden verbreed en stallingscapaciteit uitgebreid.

-
- Voetpaden worden breder en obstakels verwijderd.
 - Onderhoud gebeurt sneller, met veilige omleidingen.
 - Autoverkeer door de binnenstad wordt ontmoedigd. De toegang voor hulpdiensten e.d. blijft gewaarborgd.
 - We investeren in goede verbindingen aan de stadsranden voor betere doorstroming.

PARKEERGARAGES IN PUBLIEKE HANDEN

Parkeergarages zijn meer dan opslagplekken voor auto's. Ze zijn een ruimtelijke kans. Door slimme spreiding en ondergrondse bouw maken we ruimte vrij voor groen en ontmoeting.

Concreet betekent dit:

- Bovengrondse parkeerplaatsen verdwijnen waar mogelijk.
- Parkeergarages worden strategisch gespreid en ondergronds gebouwd.
- Alle parkeervoorzieningen komen in publieke handen – geen winstmodel, maar publieke regie.

OPENBAAR VERVOER ALS RUGGENGRAAT

Een sterke stad heeft sterk openbaar vervoer. We investeren fors in uitbreiding, betrouwbaarheid en toegankelijkheid – met als doel: betaalbaar of zelfs kosteloos OV.

Concreet betekent dit:

- Het OV-netwerk wordt uitgebreid en versneld.
- De metroring wordt gesloten en knooppunten slim ingericht.
- Lijnen worden frequenter, fijnmaziger en betrouwbaarder.
- OV wordt betaalbaar – en bij voorkeur gratis, zoals in Luxemburg.

TOEGANKELIJK VERVOER EN OPENBARE RUIMTE

Mobiliteit moet voor iedereen werken. Dat betekent: toegankelijke haltes, voertuigen en apps. We zorgen dat Amsterdam voldoet aan het VN-verdrag voor toegankelijkheid.

Concreet betekent dit:

- Haltes, stations en voertuigen worden standaard toegankelijk voor iedereen.
- We voldoen zo snel mogelijk aan het VN-verdrag voor mensen met een beperking.
- Digitale toegankelijkheid krijgt aandacht: eenvoudige apps, spraakbediening, meertaligheid.
- Agressie in het OV wordt actief en met prioriteit aangepakt.

VERBINDINGEN MET OMLIGGENDE REGIO'S

Goede verbindingen met omliggende gebieden zorgen voor spreiding van wonen en werken. We investeren in infrastructuur die stad en regio verbindt.

Concreet betekent dit:

- We bouwen snelfietsroutes en regionale OV-corridors.
- We zorgen voor betere aansluiting tussen stedelijke en landelijke gebieden.

SLIMME EN INTERNATIONALE LOGISTIEK

Goederenvervoer moet slim, schoon en goed afgestemd zijn. We werken samen met andere steden en landen aan groene corridors en betere spoorverbindingen.

Concreet betekent dit:

- Goederenstromen worden gebundeld via groene hubs en corridors.
- We investeren in internationale spoorverbindingen met standaard spoorbreedte.
- We streven naar lagere tarieven en kortere reistijden voor internationale treinreizen.
- Binnen Europa wordt niet gevlogen door ambtenaren en politieke vertegenwoordigers.
- Online vergaderen wordt bevorderd voor internationale afstemming.

INTERNATIONALE HULP VOOR DUURZAME INFRASTRUCTUUR

Niet alle landen hebben toegang tot goede infrastructuur. Waar mogelijk helpen we mee – zeker als dat bijdraagt aan duurzaamheid en samenwerking.

Concreet betekent dit:

- We ondersteunen landen bij het verbeteren van hun infrastructuur.
- We koppelen deze hulp aan gezamenlijke duurzaamheidsinvesteringen.

DIGITALE MOBILITEIT ALS PUBLIEKE DIENST

Digitale mobiliteit – zoals apps en realtime-informatie – moet eerlijk en toegankelijk zijn. We zorgen voor transparantie en publieke regie.

Concreet betekent dit:

- Mobiliteitsapps worden sociaal ontworpen: eenvoudig, toegankelijk en transparant.
- Kosten en voorwaarden zijn helder en eerlijk.
- De stad houdt regie over digitale mobiliteitsdiensten.
- Digitale mobiliteitsdienst worden alleen uitbesteedt aan mondiaal bewezen democratieën, conform internationaal erkende democratie indices.

STOP OP VERVUILENDE VORMEN VAN VERVOER

Cruiseschepen en vliegverkeer zorgen voor veel luchtvervuiling. We voeren de druk op om te zorgen voor schonere alternatieven.

Concreet betekent dit:

- We stoppen met het faciliteren van vervuilende cruises.
- We werken samen aan milieuvriendelijke alternatieven voor vliegverkeer.

MINDER GELUIDSOVERLAST

Verkeer mag niet ten koste gaan van rust. We nemen maatregelen om geluidsoverlast te beperken.

Concreet betekent dit:

- We verminderen geluidsoverlast van verkeer, met prioriteit voor drukke gebieden.

VEILIG VERKEER

Iedereen moet zich veilig kunnen verplaatsen. We nemen maatregelen die het risico op ernstige ongelukken verkleinen.

Concreet betekent dit:

- Verkeersveiligheid krijgt prioriteit.
- Maatregelen die ernstige ongelukken voorkomen worden versneld ingevoerd.

HOOFDSTUK 4: ONDERWIJS VOOR DE TOEKOMST - TOEKOMST VOOR HET ONDERWIJS

ONDERWIJS EN JEUGD: ONZE ANALYSE EN VISIE

Ieder kind verdient de ondersteuning die nodig is om zich optimaal te ontwikkelen. Onderdeel van de ontwikkeling van kinderen is hun positie in de wereld. Het besef dat ieder kind waarde heeft en gewaardeerd dient te worden ongeacht wat het mee brengt aan aanleg of kennis. Onderwijs kan veel meer zijn, dan het vergaren van kennis. Het moet ook gericht zijn op het functioneren van de maatschappij en het functioneren van kinderen binnen die maatschappij. Daarnaast is het van groot belang dat ieder kind zich veilig voelt op school of daarbuiten.

Onderwijs helpt ons beter met zaken in het leven om te gaan. Dit geldt ook voor Amsterdam. Er mag veel meer geïnvesteerd worden in goed onderwijs. Het onderwijs wordt echter grotendeels vanuit de landelijke overheid gefinancierd en bepaald. We willen in Amsterdam meer dan alleen een lespakket bieden, maar ook jongeren helpen zich verder te ontwikkelen op allerlei gebieden binnen en buiten de reguliere schooltijden. Door het aanbieden van buitenschoolse activiteiten kunnen allerlei vaardigheden en talenten van het kind verder ontwikkeld worden. In de gehele wereld is onderwijs van belang. Amsterdam neemt daarom ook internationaal verantwoordelijkheid voor mondiaal goed onderwijs. We werken samen met scholen in andere landen, investeren in democratische waarden in het onderwijs en maken uitwisseling mogelijk voor alle kinderen.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR ONDERWIJS EN JEUGD

Onderwijs is de basis voor een democratische duurzame en verbonden samenleving. Elk kind verdient onderwijs dat het voorbereidt op de wereld van morgen. Amsterdam is een stad waar iedereen de kans krijgt om te leren, te groeien, persoonlijk te ontwikkelen en mee te doen in de maatschappij.

GELIJKE KANSEN VANAF DE START

Ieder kind verdient een goede start, ongeacht inkomen of achtergrond. We zorgen dat kinderen en hun gezinnen vanaf het begin worden ondersteund – thuis, op school en in de wijk.

Concreet betekent dit:

- **Gratis voorschool voor elk kind:** We garanderen gratis voorschoolse educatie, zodat elk kind – ongeacht de portemonnee van de ouders – met gelijke kansen aan school begint.
- **Taalondersteuning en ouderbetrokkenheid:** We investeren in taalklassen, gezin coaching en oudernetwerken zodat gezinnen volwaardig mee kunnen doen.
- **Wijkgerichte aanpak van onderwijsachterstanden:** We zorgen voor sterke pedagogische netwerken per wijk. Onderwijs als kompas voor duurzaamheid en burgerschap.

ONDERWIJS ALS KOMPAS VOOR DUURZAAMHEID EN BURGERSCHAP

Onderwijs is meer dan kennisoverdracht. Het vormt jongeren tot betrokken burgers die weten wat er speelt in de wereld – en hoe ze zelf daaraan kunnen bijdragen.

Concreet betekent dit:

- Structurele aandacht voor klimaat, gelijkheid, democratie en mensenrechten: Leerlingen leren over klimaat, gelijkheid van mensen en mensenrechten als belangrijk onderdeel van opvoeding en onderwijs.
- Scholieren als mede-ontwerpers van hun leeromgeving: Onderwijs is niet van bovenaf. We geven jongeren medezeggenschap over hun leeromgeving, curriculum en schoolcultuur door actieve leerlingenraden op school.
- Gedifferentieerd onderwijsaanbod: We bevorderen passend onderwijs met aandacht voor zelfwerkzaamheid en persoonlijke ontwikkeling van ieder kind. Er bestaat in Amsterdam hiervoor voldoende keuzemogelijkheid tussen verschillende onderwijsvormen.
- Burgerschap en vorming tot wereldburgers: Lessen in burgerschap en in staatsrecht worden een verplicht onderdeel van het onderwijsaanbod om democratische vorming van leerlingen te bevorderen en inzicht te verschaffen in bestuursvormen in ons land en in de wereld. Daarbij is debatteren vast onderdeel van het onderwijsprogramma als middel om zelfvertrouwen te vergroten en vaardigheid in meningsuiting van de leerling te bevorderen.

ONDERWIJZERS EN OPVOEDERS KOESTEREN

Leraren zijn onmisbaar. We zorgen dat zij goed kunnen wonen, zich professioneel kunnen ontwikkelen en samenwerken met andere hulpverleners rond jongeren.

Concreet betekent dit:

- Eerlijke lonen en huisvesting in de stad: Leraren zijn pedagogische en didactische werkers voor de toekomst van onze jeugd. We zorgen voor betaalbare woningen en marktconforme salarissen voor onderwijspersoneel in Amsterdam, waarbij de salarisschaal aangepast wordt aan de zwaarte van de werkdruk in de verschillende wijken.
- Tegengaan van private scholen: We willen paal en perk stellen aan private onderwijsinstituten. Zij versterken de tweedeling in de maatschappij tussen rijk en arm, maar ieder kind heeft recht op optimaal onderwijs.
- Professionele ontwikkelruimte en maatschappelijke erkenning: We investeren in bijscholing, leiderschapstrajecten en het maatschappelijk aanzien van onderwijsprofessionals.
- Samenwerking met jeugdhulp, wijkteams en welzijn: Leraren staan er niet alleen voor. We versterken de keten rondom leerlingen; onderwijs werkt samen met zorg, sport, cultuur en welzijn ondersteund door de schoolbegeleidingsdienst en pedagogische centra in de stad.

JEUGD IN VEILIGE, KANSRIJKE WIJKEN

Kinderen en jongeren moeten zich veilig kunnen verplaatsen, spelen en ontwikkelen – ook buiten school. We investeren in veilige routes, jongerenwerk en preventie.

Concreet betekent dit:

- Jongerenwerk als fundament van sociale infrastructuur: Jongerenwerk is essentieel. Het biedt begeleiding, structuur en talentontwikkeling buiten school. Psychosociale hulpverlening biedt hulp bij interacties en ondersteuning van leerling, gezin en school.
- Preventie van jeugdzorg en criminaliteit: We zetten in op vroege signalering, schoolmaatschappelijk werk en buurtgerichte preventie. De wachtlijsten bij jeugdzorg pakken we aan.

PASSEND ONDERWIJS VOOR ELK KIND

Onderwijs moet aansluiten bij wie kinderen zijn – hun talenten, hun achtergrond, hun behoeften. We zorgen voor mentale steun en veiligheid op school.

Concreet betekent dit:

- Haalbaar inclusief onderwijs voor kinderen met een beperking: Geen kind valt buiten de boot. Scholen worden fysiek en pedagogisch toegankelijk voor kinderen met een beperking. Het speciaal onderwijs voor kinderen met complexe leer- en/of gedragsproblemen wordt nieuw leven ingeblazen en toegerust met goed opgeleid gespecialiseerd personeel.
- Amsterdam kiest voor een onderwijs waarin ieders unieke leerwijze en identiteit wordt erkend en gefaciliteerd. We geven iedere cultuur ruimte en respect in het onderwijs en handelen daarnaar in het onderwijsprogramma.
- Ondersteuning bij mentale gezondheid en prestatiedruk: We investeren in schoolpsychologen en mentale begeleiding, zodat jongeren in hun persoonlijke ontwikkeling ondersteund worden en zich veilig en gehoord voelen.
- Veilige scholen voor iedereen: Iedere school volgt een pestprotocol, waarmee het pesten, ook het digitale pesten, wordt aangepakt. Op scholen worden vertrouwenspersonen aangesteld, waar intimidatie door leraren of door medeleerlingen gemeld en bestreden wordt. Discriminatie mag geen plek hebben in de samenleving en vooral niet op scholen.
- Sociale en emotionele ontwikkeling in het basisonderwijs: We bieden in de reguliere basisschool voldoende aandacht aan sociale ontwikkeling, bevordering van motivatie en een goede leerhouding. Dit vraagt individuele aandacht van leer- en gedragsproblemen binnen het onderwijs zelf. We voorkomen schooluitval in het reguliere voortgezet onderwijs door leerlingen met leer- en gedragsproblemen psychosociale hulp te bieden buiten schooltijd in pedagogische instituten met voldoende orthopedagogisch geschoold personeel. Dit werkt proactief voor het schoolsucces van jongeren. Vroegtijdige schoolverlaters worden begeleid in pedagogische dagopvang ter bevordering van terugkeer naar school, werk of stageplekken.

AMSTERDAM ALS LEERSTAD IN DE WERELD

Amsterdam leert van de wereld – en deelt haar kennis. We bouwen internationale partnerschappen, bevorderen meertaligheid en zorgen dat uitwisseling kansen biedt aan alle jongeren.

Concreet betekent dit:

- Partnerschappen met internationale onderwijsinstellingen: Amsterdam verbindt haar scholen met mondiale kennisnetwerken. Uitwisseling van kennis en van leerlingen en samenwerking van personeel versterken het onderwijs in de stad én in de wereld.
- Meertaligheid en intercultureel curriculum: Leerlingen leren niet alleen Nederlands, maar worden wereldburgers via een curriculum dat meertaligheid en culturele diversiteit inhoudt.
- Leeruitwisseling tussen Amsterdamse scholen en wereldsteden: We faciliteren uitwisselingsprogramma's, digitale verbindingen en gezamenlijke projecten met scholen wereldwijd. We doen dit primair met scholen in landen die goed scoren op het gebied van mensenrechten. We zorgen ervoor dat internationale uitwisseling kansen biedt aan alle leerlingen in Amsterdam en elders.

-
- Expat studenten alleen indien passend bij onze maatschappelijke doelstellingen: De uitwisseling van studenten moet als doel hebben om democratieën te versterken en samen te werken aan de uitdagingen van de toekomst, zoals de klimaatcrisis en versterking van democratieën en om mensenrechten mondiaal te bevorderen.

HOOFDSTUK 5: DE WAARDE VAN WELZIJN - ZORG ZONDER WINST

ZORG EN WELZIJN: ONZE ANALYSE EN VISIE

In Amsterdam moet iedereen toegang hebben tot goede zorg. Toch zien we dat de verschillen in gezondheid tussen wijken groot zijn. In sommige buurten leven mensen gemiddeld korter dan in andere. Dat komt door ongezonde woningen, vervuilde lucht en beperkte toegang tot hulp. Ook zijn er mensen die de weg naar hulp niet weten of niet durven te zoeken – zoals dak- en thuislozen, mensen zonder papieren of mensen met mentale problemen. Zij verdienen extra aandacht en ondersteuning.

We streven naar gelijkheid in de zorg voor alle mensen en we helpen mensen bij een gezonde levensstijl. We investeren in gezonde buurten en in praktische hulp voor wie dat nodig heeft. We zorgen dat zorg voor iedereen beschikbaar is en ook bereikbaar met waar nodig persoonlijke begeleiding en duidelijke informatie.

Geld mag nooit bepalen wie wel of geen hulp krijgt. Zorg moet gaan over welzijn, niet over winst. We stoppen met marktwerking in de zorg.

We steunen zorgprofessionals met waardering, goede arbeidsvoorwaarden en arbeidsomstandigheden.

Amsterdam is een barmhartige stad en neemt ook verantwoordelijkheid buiten haar eigen grenzen. We werken samen met andere gemeenten en landen aan een zorgsysteem dat solidair is – voor mensen hier, en voor mensen elders in de wereld.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR WELZIJN EN ZORG

Iedereen verdient goede zorg, bestaanszekerheid en een veilige omgeving om in te leven. Daarom investeren we in toegankelijke zorg, een menswaardige armoede- en schuldaanpak, en een samenleving waarin niemand wordt uitgesloten. Zorg is geen markt, maar een overheidstaak.

INVESTEREN IN GOEDE ZORG

Zorg moet dichtbij, toegankelijk en menselijk zijn. We versterken de zorg in de wijk en zorgen dat niemand buiten de boot valt.

Concreet betekent dit:

- We investeren in wijkgerichte zorg, die dichtbij en toegankelijk is. Meer huisartsenzorg, versterking van wijkverpleegkundigen, en betere coördinatie zorgen ervoor dat mensen langer zelfstandig kunnen wonen.
- We combineren ouderenwoningen met jongeren woningen, waarbij de jongeren een gereduceerde huurprijs krijgen als zij klussen uitvoeren voor andere bewoners.
- We bouwen aan mentale veerkracht. Preventie op scholen, versterking van buurtinitiatieven en verkorting van GGZ-wachttijden krijgen prioriteit.
- Gezondheidsverschillen pakken we aan met gerichte investeringen in sport, gezonde voeding, schone lucht en groene plekken. We hebben hierbij extra aandacht voor kwetsbare wijken.

-
- Inclusie wordt de norm: publieke ruimte, vervoer en dienstverlening worden toegankelijk voor mensen met een beperking, ongeacht hun type beperking. En we monitoren dit.
 - We zoeken mensen op die zich niet actief melden en bieden hen goede zorg. Dit geldt onder andere voor dak- en thuislozen en voor ongedocumenteerden.

ARMOEDE AANPAKKEN MET VERTROUWEN

Te veel mensen komen niet rond. We zorgen dat hulp sneller, eenvoudiger en menselijker wordt aangeboden – zonder drempels of wantrouwen.

Concreet betekent dit:

- Het armoedefonds wordt verhoogd en inkomensgrenzen voor hulp worden verruimd.
- Gemeentelijke regelingen worden eenvoudiger en actiever aangeboden.
- We investeren in sociale wijkteams en buurtcoaches die mensen persoonlijk begeleiden.

SCHULDEN AANPAKKEN MET ZORG

Schulden mogen niet verergeren door boetes en stress. We kiezen voor een sociale en preventieve aanpak, met perspectief op herstel.

Concreet betekent dit:

- We richten een sociaal gemeentelijk incassobureau op en weren commerciële incassobureaus uit de stad.
- Jongeren met schulden krijgen laagdrempelige hulp, met nazorg en begeleiding richting werk en/of scholing.
- We investeren in preventie via voorlichting op scholen, online platforms en bij werkgevers.

WE STOPPEN MET MARKTWERKING IN DE ZORG

Zorg draait om mensen, niet om winst. We keren ons tegen de marktwerving in de zorg en kiezen voor publieke waarden en samenwerking.

Concreet betekent dit:

- Private klinieken worden geweerd uit gemeentelijke samenwerkingen.
- We lobbyen voor een landelijk zorgstelsel zonder commerciële zorgverzekeraars.

GELIJKE KANSEN VANAF HET BEGIN VAN HET LEVEN

Een goede start begint al voor de geboorte. We investeren in kinderopvang, ouderbetrokkenheid en samenwerking tussen zorg en onderwijs.

Concreet betekent dit:

- We bieden structurele financiering voor toegankelijke kinderopvang en brede buurtscholen.
- Ouders worden actief betrokken bij onderwijs en jeugdhulp.
- We realiseren warme overdracht tussen kinderopvang, onderwijs en hulpverlening.
- We investeren in een goede start van ieder leven onder meer door een duizenddagen-programma.

ZORG EN SOLIDARITEIT OVER GRENZEN HEEN

Zorg stopt niet bij de gemeentegrens. We werken samen met andere gemeenten en internationale partners aan een rechtvaardig zorgsysteem, overal ter wereld.

Concreet betekent dit:

- Samenwerking met andere gemeenten om marktwerking uit de zorg te bannen.
- Aandacht voor zorg aan naasten, ook als die buiten de gemeente wonen of werken.
- Investerings in gezondheid en zorg elders in de wereld, door actieve en efficiënte ontwikkelingshulp.
- Noodhulp en structurele hulp tegen armoede, samen met gespecialiseerde organisaties.

HOOFDSTUK 6. EEN ECONOMIE DIE WERKT VOOR IEDEREEN EN VOOR DE TOEKOMST

DE ECONOMIE: ONZE ANALYSE EN VISIE

Amsterdam moet een stad zijn met een economie die werkt voor iedereen in alle lagen van de bevolking. Een economie die rekening houdt met de planeet, met toekomstige generaties en met mensen elders in de wereld. Nu groeit de economie snel, maar dat brengt ook problemen met zich mee: de druk op de stad neemt toe, de huizenmarkt raakt overbelast, en sommige buurten verliezen hun karakter door te veel toerisme en de komst van grote bedrijven.

Nieuwe bedrijven trekken vaak kenniswerkers aan van buiten de stad, terwijl veel Amsterdammers al lange tijd op zoek zijn naar werk en een woning. Tegelijkertijd zien we dat de economie te veel draait om winst en groei, en te weinig om welzijn en duurzaamheid. Publieke voorzieningen komen te vaak in commerciële handen, terwijl ze van ons allemaal zouden moeten zijn.

Daarom kiezen we voor een andere koers. We investeren in banen die passen bij mensen, in eerlijke lonen en werkplekken voor iedereen. We steunen bedrijven die bijdragen aan een betere wereld – met respect voor mensenrechten, klimaat en leefomgeving. Bedrijven die uitbuiten, vervuilen of torenhoge salarissen uitkeren krijgen geen voorkeurspositie meer.

Ook het toerisme moet worden begrensd. Jaarlijks komen er te veel bezoekers, wat zorgt voor overlast en vooral voor vervuiling van het centrum. We stellen duidelijke grenzen, verhogen de toeristenbelasting en investeren de opbrengst in een schonere stad en internationale solidariteit.

Amsterdam werkt samen met andere steden en regio's – in Nederland en daarbuiten – om werk en welvaart beter te verdelen. We zorgen dat publieke voorzieningen in publieke handen blijven. En we bouwen aan een economie die niet draait om bezit, maar om maatschappelijke betekenis en waarde.

Een gezonde economie is er voor iedereen. En die bouwen we samen – met duidelijke keuzes, eerlijke belastingen en solidariteit als uitgangspunt.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR DE ECONOMIE

Een eerlijke economie is een economie die werkt voor iedereen – niet alleen voor wie al veel heeft. We kiezen voor spreiding van groei, fatsoenlijke beloning, duurzame innovatie en een economie die bijdraagt aan het welzijn van mens en planeet. Amsterdam neemt hierin verantwoordelijkheid, lokaal én wereldwijd.

SPREIDING VAN GROEI EN RUIMTE

Amsterdam staat onder druk. Bedrijventerreinen nemen ruimte in die we hard nodig hebben voor woningen en leefbaarheid. We kiezen voor spreiding van economische groei en richten ons op sectoren die bijdragen aan klimaatoplossingen en sociale rechtvaardigheid.

Concreet betekent dit:

- We temperen de economische groei in Amsterdam en werken samen met andere regio's aan spreiding van bedrijven.

-
- De gemeente hanteert de principes van de donut-economie: basisvoorzieningen binnen ecologische grenzen.
 - We verplaatsen – vrijwillig en ondersteund – bedrijven die ruimte innemen in de stad naar regio's waar werkgelegenheid schaars is.

EEN EERLIJKE VERDELING EN FATSOENLIJKE BELONING

Werk moet eerlijk beloond worden. We pakken buitensporige salarissen aan en steunen ondernemers die kiezen voor samenwerking en maatschappelijke waarden.

Concreet betekent dit:

- Sociale ondernemingen krijgen structurele steun.
- We steunen collectief ondernemerschap zonder winstoogmerk.
- Gemeentelijke opdrachten en subsidies gaan naar organisaties die eerlijk belonen.
- Bedrijven met exorbitante salarissen worden waar mogelijk uitgesloten gemeentelijke inkoop.

LOKALE ECONOMIE MET MONDIALE WAARDEN

Amsterdam stelt haar economie in dienst van het algemeen belang. We investeren in duurzame innovatie, mensenrechten en eerlijke handel – en weren bedrijven die uitbuiten of vervuilen.

Concreet betekent dit:

- Investeren in schone energie, circulaire productie en biodiversiteit.
- Mensenrechten zijn harde voorwaarden bij economische samenwerking.
- We bestrijden uitbuiting van arbeidsmigranten en stellen strenge eisen aan lonen, huisvesting en arbeidsrechten van de migranten.
- Amsterdam wordt een leidende Fairtrade-gemeente.
- Duurzame, inclusieve en hergebruikgerichte ondernemers krijgen voorrang bij aanbestedingen.
- Samenwerking met zustersteden wordt herzien: democratie, mensenrechten en klimaat staan centraal.
- We investeren meer in samenwerking met andere steden, nationaal en internationaal.

GRENZEN AAN TOERISME, INVESTEREN IN EEN EERLIJKERE WERELD

Toerisme mag de stad niet overnemen. We stellen duidelijke grenzen aan het aantal toeristen en zorgen dat toerisme bijdraagt aan de stad. De inkomsten die toerisme oplevert, zetten we deels in voor een leefbare stad én een rechtvaardige wereld. Zo maken we van toerisme een bron van solidariteit, niet van overlast.

Concreet betekent dit:

- We beperken het aantal toeristische overnachtingen tot maximaal 18 miljoen per jaar.
- De toeristenbelasting wordt verhoogd tot dit niveau is bereikt.
- Een deel van de belasting gaat naar het schoonhouden van de stad en het tegengaan van overlast.

-
- We handhaven streng op illegale overnachtingsplekken.
 - Een deel van de extra opbrengsten uit toerisme wordt ingezet voor ontwikkelingssamenwerking.

EEN GOEDE EN VEILIGE WERKPLEK VOOR IEDEREEN

Iedereen verdient een werkplek waar je kunt groeien, meedoen en veilig bent. We zorgen voor leer-werktrajecten, begeleiding en bescherming tegen discriminatie.

Concreet betekent dit:

- Onderwijs en werk worden beter verbonden via leer-werktrajecten in sectoren met toekomst.
- Er komen voldoende werkplekken voor mensen met een beperking.
- Jongeren krijgen garanties op werkervaring en begeleiding.
- We investeren in bestaanszekerheid, eerlijke contracten en goede arbeidsvoorwaarden.
- Discriminatie op het werk wordt actief bestreden, met toezicht en handhaving.
- Huisvesting, werkomstandigheden en beloning van arbeidsmigranten zijn gelijk aan de landelijke norm.

HOOFDSTUK 7: COMPASSIE VOOR DE WERELD - COMPASSIE VOOR DE KUNST

KUNST EN CULTUUR: ONZE ANALYSE EN VISIE

Kunst en cultuur horen bij het leven in de stad. Ze zijn geen luxe, maar een manier om elkaar te begrijpen en creativiteit te ontplooiën. Door jarenlange bezuinigingen zijn ook in Amsterdam veel initiatieven verdwenen, is talent vertrokken en is theaterbezoek moeilijker geworden.

Veel culturele instellingen hebben moeite om rond te komen. Makers zijn afhankelijk van tijdelijke subsidies en kunnen zich niet goed ontwikkelen. Ook cultuureducatie op scholen staat onder druk, terwijl juist kinderen baat hebben bij muziek, theater en beeldende kunst. Kunst helpt hen om hun talenten te ontdekken, hun emoties te uiten en hun wereld te begrijpen.

Daarom kiest wij voor een andere koers. We investeren in gratis toegankelijke voorstellingen en workshops, in meer subsidies en in vrije werkplekken voor makers uit alle delen van de samenleving. Kunst moet herkenbaar zijn en dichtbij voor alle Amsterdammers.

We vinden dat festivals bij moeten dragen aan gemeenschapszin, diversiteit en inclusie. Ze moeten toegankelijk zijn en betaalbaar voor iedereen. Ze mogen niet ten koste gaan van natuur of woonplezier. Buurtfestivals krijgen extra steun, omdat deze de sociale cohesie bevorderen.

Amsterdam is een stad van migratie en ontmoeting. We geven ruimte aan minderheden, aan internationale samenwerking en aan kunst die bijdraagt aan vrijheid en mensenrechten.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR KUNST EN CULTUUR

Kunst en cultuur verbinden mensen, geven ruimte aan verbeelding en maken de stad levendig en herkenbaar. De afgelopen jaren is er landelijk fors bezuinigd op cultuur. Daardoor zijn veel initiatieven onder druk komen te staan. Wij kiezen voor herstel, vernieuwing en toegankelijkheid voor iedereen in de stad.

We gebruiken een deel van onze voorgestelde verhoging van de toeristenbelasting om te investeren in onze kunst en cultuur. Tenslotte komen veel bezoekers naar Amsterdam voor het rijke culturele aanbod van onze stad en dus rechtvaardigt dit dat bezoekers er ook meer aan gaan bijdragen. Deze middelen investeren we rechtstreeks in culturele instellingen, makers en cultuureducatie. Zo houden we kunst zichtbaar, voelbaar en betaalbaar – voor iedereen.

TOEGANKELIJKE CULTUUR VOOR ALLE AMSTERDAMMERS

Cultuur moet bereikbaar zijn voor iedereen – ongeacht inkomen, achtergrond of beperking. We zorgen dat kunst zichtbaar, voelbaar en betaalbaar blijft in alle stadsdelen.

Concreet betekent dit:

- Gratis voorstellingen, tentoonstellingen en workshops voor mensen met een stadspas.
- Fysieke toegankelijkheid wordt een voorwaarde voor subsidie.
- We geven ruimte aan makers uit alle hoeken van de samenleving.
- We investeren in kunstprojecten in de buurt.

KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE

Kunst hoort niet alleen in musea, maar ook op straat. We brengen kunst naar buiten en betrekken bewoners bij het maken ervan.

Concreet betekent dit:

- We zorgen voor meer kunst in de openbare ruimte.
- Een deel van deze kunst wordt samen met buurtbewoners gecreëerd.

CULTUUREDUCATIE VOOR EEN NIEUWE GENERATIE

Kunstonderwijs leert kinderen creatief denken, samenwerken en zichzelf uitdrukken. We maken kunst en cultuur een vast onderdeel van hun vorming.

Concreet betekent dit:

- Elke leerling krijgt op school muziek, theater en beeldende vorming.
- We ondersteunen musea, theaters en ateliers bij educatieve projecten.
- Schoolprojecten, kunstenaars in de klas, schoolorkesten en schooltheater worden gerealiseerd in het Amsterdamse basisonderwijs.
- Theaters krijgen subsidie om basisscholen een podium te bieden.
- De kunstkijkgdag voor groep 8 wordt opnieuw ingevoerd.
- Elke basisschoolgroep bezoekt jaarlijks een concert en een jeugdtheatervoorstelling.
- Kinderen leren ook over kunst en cultuur uit andere delen van de wereld.
- Museumlessen voor de bovenbouw worden opnieuw ingevoerd.
- We faciliteren schoolkunstprojecten en kunstenaars in de klas.

KUNSTINSTELLINGEN ALS MAATSCHAPPELIJKE MOTOR

Kunstinstellingen zijn meer dan podia – ze zijn plekken van ontmoeting, reflectie en vernieuwing. We geven makers de ruimte om te creëren, zonder constante onzekerheid.

Concreet betekent dit:

- Structurele ondersteuning voor kunstenaars, zodat zij hun werk kunnen doen.
- Subsidies worden gekoppeld aan verantwoord ondernemen van cultuurinstellingen.
- We investeren in vrije ruimten voor kunstenaars om samen creatief te ontwikkelen.

AMSTERDAM ALS MONDIALE CULTURELE STAD

Amsterdam is een stad van migratie, vrijheid en mensenrechten. We maken ruimte voor verhalen van over de hele wereld – en voor kunstenaars die elders geen stem krijgen.

Concreet betekent dit:

- Partnerschappen met steden en culturen die onze waarden delen.
- Kunstenaars die mensenrechten aan de kaak stellen in hun land van herkomst krijgen ruimte in Amsterdam.
- We ondersteunen initiatieven die het migratieverhaal van Amsterdam zichtbaar maken.
- Minderheidsculturen worden versterkt en uitgewisseld met anderen.

FESTIVALS ALS MOTOR VAN VERBINDING EN MAATSCHAPPELIJKE WAARDEN

Festivals brengen mensen samen. We steunen festivals die maatschappelijke waarde hebben en de leefomgeving respecteren.

Concreet betekent dit:

- We steunen festivals die bijdragen aan diversiteit, inclusie en gemeenschapszin.
- We bieden waar mogelijk gratis toegang aan gesubsidieerde festivals in de stad.
- Stadspashouders krijgen aanzienlijke korting op theater- en festivaltickets.
- Strengere eisen aan natuurbehoud en leefomgeving bij festivals: parken worden beschermd.
- Geluidsoverlast wordt aangepakt; geluidsnormen in woningen in de omgeving worden verlaagd.
- Buurtfestivals van bewoners krijgen extra steun.

HOOFDSTUK 8: EEN BESCHERMENDE STAD - VEILIGHEID VOOR IEDEREEN

VEILIGHEID EN HANDHAVING: ONZE ANALYSE EN VISIE

Iedereen in Amsterdam moet zich veilig kunnen voelen – op straat, op school, in de buurt en online.

Een veilige stad begint bij een schone, goed onderhouden omgeving. Vuil, kapotte verlichting en losse stoeptegels zorgen voor irritatie en onveiligheid. Daarom zorgen we dat meldingen snel worden opgepakt en aangepakt. We investeren extra in buurten waar het veiligheidsgevoel laag is.

Maar veiligheid gaat verder dan de buitenruimte. Daarom zetten we in op preventie: we werken samen met wijkagenten, jeugdhulp en buurtteams om problemen vroeg te signaleren en mensen op tijd te helpen.

We beschermen mensen tegen discriminatie, haat en geweld. Iedereen moet zich veilig en gezien voelen. Agressie tegen hulpverleners wordt streng aangepakt. We zorgen dat zij hun werk kunnen doen met steun en waardering. Ook sociale veiligheid krijgt aandacht: pesten, intimidatie en grensoverschrijdend gedrag worden actief bestreden – op school, op het werk en online.

Nieuwe risico's vragen om nieuwe oplossingen. Denk aan extreme weersomstandigheden, digitale aanvallen of plotselinge crisissituaties. Amsterdam bereidt zich hier actief op voor, met duidelijke plannen en snelle teams die kunnen ingrijpen.

Tot slot moet handhaving menselijk zijn. Boa's, agenten en hulpverleners krijgen training in rechtvaardig en respectvol optreden. We stoppen met etnisch profileren en zorgen dat handhaving draait om bescherming en vertrouwen.

Een veilige stad is een stad waar iedereen meetelt. Waar we elkaar beschermen, waar we samenwerken, en waar niemand buiten de boot valt.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR VEILIGHEID EN HANDHAVING

Veiligheid is een basisrecht. Iedereen moet zich vrij en beschermd voelen – thuis, op straat, op school en online. Dat vraagt om preventie, zorgvuldige handhaving en een samenleving die perspectief biedt. We kiezen voor een menselijke aanpak, gericht op vertrouwen, bescherming en het voorkomen van risico's. Veiligheid is geen kwestie van controle alleen, maar van zorg, samenwerking en rechtvaardigheid.

VEILIGHEID BEGINT IN DE BUURT

Een veilige buurt is schoon, goed onderhouden en sociaal sterk. We investeren in leefbare wijken en zorgen dat meldingen serieus en snel worden opgevolgd.

Concreet betekent dit:

- We zorgen voor goed onderhoud en toegankelijkheid van de openbare ruimte.
- Vuil en verloedering worden actief bestreden.
- Elke buurt krijgt vaste aanspreekpunten in handhaving.
- We investeren extra in buurten met lage veiligheidsbeleving.

PREVENTIE DOOR KANSEN EN BESCHERMING

Veiligheid ontstaat waar mensen perspectief hebben én beschermd worden. We versterken sociale vangnetten en zorgen dat hulpverleners en wijkagenten samenwerken.

Concreet betekent dit:

- We voorkomen uitsluiting door te investeren in armoedebestrijding, verslavingszorg en sociale steun.
- Wijkagenten en jeugdhulp werken intensief samen.
- Er komt meer zicht op risicosituaties en georganiseerde criminaliteit.
- Wijkagenten blijven herkenbaar, aanspreekbaar en langdurig actief in hun wijk.

BESCHERMING VAN MINDERHEDEN

In een rechtvaardige samenleving worden minderheden actief beschermd. Discriminatie, haat en geweld tegen kwetsbare groepen worden krachtig aangepakt.

Concreet betekent dit:

- Bestrijding van incidenten op basis van afkomst, geloof, beperking, gender of seksuele oriëntatie krijgt extra prioriteit.
- We bevorderen meldingsbereidheid, veilige toegang tot hulp.
- We streven naar meer representativiteit in de politiek.
- Discriminatie en haatmisdrijven worden consequent vervolgd.
- Hulpverleners zoals politie, brandweer en ambulancepersoneel krijgen extra bescherming en ondersteuning bij traumatische ervaringen op het werk.

SOCIALE VEILIGHEID OP ALLE FRONTEN

Fysieke veiligheid begint bij sociale veiligheid. We investeren in gedragsnormen, educatie en gemeenschapsvorming – op school, in de wijk en online.

Concreet betekent dit:

- Pesten, intimidatie en grensoverschrijdend gedrag worden actief aangepakt op scholen, sportclubs en in de publieke ruimte.
- Elke instelling hanteert een pestprotocol waarop zichtbaar gehandhaafd wordt.
- We zetten extra in op het voorkomen van huiselijk geweld, online haat en straatintimidatie.
- We investeren in voorkomen van femicide door vroegsignalering en hulp.
- We ondersteunen lokale initiatieven die sociale weerbaarheid en verbinding versterken.
- Iedereen moet gebruik kunnen maken van veilige fietsroutes op ieder moment van de dag en de nacht.
- We stimuleren bewustwordingstrainingen waarnodig om agressie te voorkomen.

VEILIGHEID IN DIGITALE EN KLIMAATGEDREVEN TIJDEN

Nieuwe risico's vragen om nieuwe antwoorden. We bereiden de stad voor op extreme weersomstandigheden en digitale dreigingen.

Concreet betekent dit:

- We maken een integraal plan voor rampenbestrijding en klimaatveiligheid.
- De stad investeert in digitale weerbaarheid en cybersecurity.
- Er komt een permanent crisisteam dat snel kan handelen bij acute dreiging.
- We zoeken samenwerking met andere regio's en landen om veiligheid wereldwijd te versterken.

MENSGERICHTE HANDHAVING

Handhaving moet rechtvaardig, dienstbaar en gericht zijn op vertrouwen. Boa's en agenten krijgen training in mensgericht optreden, en etnisch profileren wordt actief bestreden.

Concreet betekent dit:

- Boa's, agenten en hulpverleners worden getraind in de-escalatie en mensgericht optreden.
- We bestrijden etnisch profileren en zorgen voor verantwoord en rechtvaardig handhaven.

HOOFDSTUK 9: EEN STAD DIE LUISTERT, NAAR DE BUURT EN NAAR DE WERELD

BESTUUR, PARTICIPATIE EN DEMOCRATIE: ONZE ANALYSE EN VISIE

Amsterdam moet een stad zijn die luistert naar bewoners, naar buurten, en naar mensen elders in de wereld. Democratie is niet iets wat eens in de vier jaar gebeurt – het leeft elke dag, in elke wijk. Daarom moet het bestuur opener en begrijpelijker worden. Mensen moeten weten wat er speelt, waarom keuzes worden gemaakt, en hoe ze kunnen meedenken en meebeslissen. Niet alleen via verkiezingen, maar ook via burgerpanels, buurtdialogen en digitale platforms. We zorgen dat inspraak gemakkelijk is.

We maken ruimte voor protest, initiatief en dialoog. Iedereen moet mee kunnen doen en wie zich inzet voor zijn buurt, verdient steun: met tijd, middelen en erkenning. Ook de manier waarop de stad is georganiseerd kan beter. Kleinere stadsdelen bevorderen de herkenbaarheid en zorgen voor meer betrokkenheid en vertrouwen.

Democratie betekent ook bescherming. Minderheden moeten zich veilig en vertegenwoordigd voelen. Discriminatie, haat en uitsluiting mogen geen plek hebben in onze stad. En we moeten verder kijken dan vandaag: ook toekomstige generaties verdienen een stem in de keuzes die we nu maken.

Tot slot stopt democratie niet bij de stadsgrenzen. Amsterdam heeft een voorbeeldfunctie. We werken samen met steden en landen die mensenrechten serieus nemen, en spreken ons uit tegen onderdrukking. Zo bouwen we aan een stad die niet alleen luistert naar haar bewoners, maar ook naar de wereld.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR BESTUUR, PARTICIPATIE EN DEMOCRATIE

Een gezonde democratie begint bij vertrouwen, betrokkenheid en bescherming. Mensen moeten kunnen meedenken, meebeslissen en zich veilig voelen – ook als ze niet stemmen, of tot een minderheid behoren. We kiezen voor een bestuur dat transparant is, dichtbij staat en werkt in het belang van alle generaties en culturele bevolkingsgroepen. Democratie leeft waar mensen initiatief nemen en merken dat hun stem verschil maakt.

VERTROUWEN IN DEMOCRATISCH BESTUUR

Democratie werkt alleen als mensen begrijpen hoe besluiten worden genomen – en ervaren dat die besluiten eerlijk en uitlegbaar zijn. We zorgen voor transparantie en verantwoording.

Concreet betekent dit:

- Beleid, uitgaven en keuzes worden helder en begrijpelijk gecommuniceerd.
- Er komt eenvoudig leesbare rapportage over wat de gemeente doet, wat het kost en wat het oplevert.
- Verantwoording wordt actief genomen via verslagen, ontmoetingen en digitale kanalen.

BETROKKENHEID ALS BASIS

Beleid werkt beter als mensen mee kunnen denken en mee kunnen beslissen. We zorgen dat participatie laagdrempelig is in elke wijk en op elk niveau.

Concreet betekent dit:

- Iedere wijk krijgt participatiemomenten bij belangrijke ontwikkelingen.
- Jongeren, ouderen en mensen met taalbarrières krijgen extra ondersteuning bij deze participatie.
- We werken met burgerpanels, die via een representatieve loting worden samengesteld.

LOKALE DEMOCRATIE VERSTERKEN

De gemeente is de meest nabije overheid. Democratie moet daar tastbaar en herkenbaar zijn. We maken stadsdelen kleiner en bestuur persoonlijker.

Concreet betekent dit:

- Gemeenteraad, wijkraden en stadsdeelraden krijgen betere ondersteuning en zichtbaarheid.
- Wijkregisseurs zorgen voor contact tussen bestuur en bewoners.
- Stadsdeelraden worden gekozen op persoonlijke titel zonder partijpolitiek.
- Stadsdelen worden kleiner: tussen 50.000 en 60.000 inwoners, met ongeveer 17 stadsdelen.

BESCHERMING VAN MINDERHEDEN

Een democratie is pas werkbaar als minderheden actief beschermd worden. We pakken discriminatie en haatmisdrijven aan en zorgen voor zichtbare veiligheid.

Concreet betekent dit:

- Minderheidsgroepen krijgen bescherming, worden gezien en krijgen invloed.
- Bedreiging of geweld tegen minderheden wordt streng aangepakt.
- Discriminatie, haatmisdrijven en uitsluiting worden proactief bestreden.
- We werken samen met belangenorganisaties zoals Cliëntenbelang.

STEMMEN VOOR DE TOEKOMST

Democratie mag niet stoppen bij de belangen van vandaag. Ook toekomstige generaties verdienen bescherming. We zorgen dat hun stem meeweegt in beleid.

Concreet betekent dit:

- We ontwikkelen mechanismen om de belangen van toekomstige generaties mee te nemen.
- Er komt een toetsend orgaan dat beleid evalueert op intergenerationele rechtvaardigheid.
- Klimaat, wonen, onderwijs en bestaanszekerheid worden bekeken vanuit het perspectief van de toekomst.

DIGITALE DEMOCRATIE MET WAARBORG

Digitale besluitvorming biedt kansen als het veilig, eerlijk en toegankelijk is. We zorgen voor digitale inspraak die werkt voor iedereen.

Concreet betekent dit:

- Digitale inspraak wordt toegankelijk voor mensen met een beperking of lage digitale vaardigheden.
- Online stemrondes zijn transparant en controleerbaar.
- Er komt een commissie van experts en burgerleden voor digitale ethiek.

RUIMTE VOOR BURGERINITIATIEF

Democratie leeft waar mensen zich uitspreken en initiatief nemen. We ondersteunen demonstraties, buurtprojecten en maatschappelijke actie.

Concreet betekent dit:

- Demonstraties, protesten en burgerinitiatieven worden gefaciliteerd en gewaardeerd.
- Er komt een stadsloket voor maatschappelijke initiatieven: met juridische hulp, fondsverlening en netwerkkansen.
- Actieve bewoners worden ondersteund in hun inzet.
- We monitoren en communiceren hoe participatie leidt tot beleidsverandering.
- Beleidsmakers worden getraind in dialoog met bewoners en participatief werken.
- Bij elke verandering in de buurt worden bewoners betrokken en geïnformeerd. Dit wordt achteraf geëvalueerd.

INTERNATIONALE DEMOCRATISCHE SOLIDARITEIT

Democratie stopt niet bij de stadsgrens. Amsterdam neemt actief verantwoordelijkheid om wereldwijd democratische waarden te versterken.

Concreet betekent dit:

- Samenwerking met democratisch sterke landen, steden en netwerken.
- Een stadsfonds voor initiatieven rond democratisering en mensenrechten in kwetsbare regio's.
- We spreken ons uit tegen onderdrukking en autoritarisme via diplomatie en publieke uitingen.
- We doen geen zaken met regimes die democratische rechten systematisch schenden.
- We stoppen met zusterbanden met steden in niet democratische landen en starten nieuwe banden met steden waar mensenrechten wel goed zijn geborgd.
- Amsterdam neemt het initiatief voor een stedenbond rond mensenrechten en duurzaamheid.
- Mondiale democratie krijgt een plek in lesprogramma's, cultuurprojecten en publiekscampagnes.

HOOFDSTUK 10: VAN IK NAAR WIJ - EEN STAD DIE INVESTEERT IN DE WERELD EN DE TOEKOMST

FINANCIËN: ONZE ANALYSE EN VISIE

Amsterdam moet haar geld inzetten voor wat écht belangrijk is: goede zorg, betaalbare woningen, schone straten, sterke buurten én een leefbare wereld. Geld is geen doel op zich, maar een middel om samen vooruit te komen. Toch is de verdeling nu scheef. Een klein deel van de mensen bezit het grootste deel van het vermogen, terwijl anderen moeite hebben om rond te komen. Dat tast het vertrouwen in de overheid aan want wie veel geld heeft, heeft vaak ook veel invloed. En dat hoort niet zo te zijn in een rechtvaardige samenleving.

Ook wereldwijd is de ongelijkheid groot. Terwijl sommige steden veel uitstoten en consumeren, leven elders mensen in extreme armoede. Vanuit Amsterdam gaan nog te weinig middelen naar internationale solidariteit en investeringen die de toekomst beschermen. Te lang is er gedacht vanuit het individuele belang en dat heeft geleid tot tweedeling, uitputting en vervreemding.

Daarom kiezen we voor een andere koers. We investeren in buurten waar dat het hardst nodig is, in mensen die steun verdienen, en in maatregelen die de stad en de wereld leefbaar houden voor toekomstige generaties. Mensen die weinig hebben worden beschermd, en mensen die veel hebben dragen gelijkwaardig bij. Belastingen worden rechtvaardig geheven, en wie het niet kan betalen krijgt hulp.

Financieel beleid moet transparant zijn. Bewoners krijgen inzicht in waar geld naartoe gaat, en kunnen meedenken over investeringen in hun buurt. We maken keuzes die uit te leggen zijn – niet alleen efficiënt, maar ook sociaal en moreel verantwoord.

Amsterdam neemt ook verantwoordelijkheid buiten haar eigen grenzen. We investeren in mensenrechten, klimaatmaatregelen en democratische samenwerking met andere steden en landen. Want een sterke stad kijkt niet alleen naar zichzelf, maar ook naar de wereld om haar heen.

ONZE OPLOSSINGEN VOOR FINANCIËN

Een eerlijke en duurzame stad vraagt om een ander financieel kompas. We kiezen voor collectieve financiering die werkt voor mensen, niet voor winst. Dat betekent: hogere bijdragen van wie het kan dragen, ruimhartige kwijtschelding voor wie dat nodig heeft, en investeringen die de stad, de wereld en de toekomst ten goede komen. We bouwen aan een begroting die vertrekt vanuit solidariteit, duurzaamheid en maatschappelijke betekenis.

COLLECTIEVE FINANCIERING ALS FUNDAMENT

Gemeentelijke inkomsten moeten ten goede komen aan wat er écht toe doet: woningen, publieke voorzieningen, klimaatmaatregelen en mondiale rechtvaardigheid. We verhogen belastingen op een rechtvaardige manier en zorgen voor steun aan wie het niet kan betalen.

Concreet betekent dit:

- We verhogen de toeristenbelasting en onroerendezaakbelasting (OZB).
- We richten een woningbouwfonds op om betaalbare woningen te realiseren.
- We zorgen voor ruimhartige kwijtschelding voor mensen die de lasten niet kunnen dragen.
- We investeren in solidariteitsregelingen en publieke voorzieningen.

HET NIEUWE WIJ-DENKEN ORGANISEREN

Financiën zijn niet alleen een zaak van bestuur, maar van de hele stad. We geven bewoners invloed op de besteding van middelen en stimuleren samenwerking tussen lokale netwerken.

Concreet betekent dit:

- Participatieve begrotingen en wijkbudgetten worden een vast onderdeel van het beleid.
- Bewoners beslissen mee via burgerpanels en open financiële fora.
- Lokale netwerken van ondernemers, organisaties en bewoners creëren samen impactfondsen.

TRANSPARANTIE EN MORELE VERANTWOORDING

Financiële keuzes moeten uitlegbaar en navolgbaar zijn. We maken duidelijk wat geld kost, wat het oplevert en hoe het bijdraagt aan het algemeen belang.

Concreet betekent dit:

- Financiële informatie wordt openbaar en begrijpelijk gepresenteerd.
- We gebruiken maatschappelijke kosten-batenanalyses in plaats van puur financiële.
- Beleidsmakers leggen jaarlijks verantwoording af via gesprekken, rapportages en lokale dialogen.

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT ALS ECONOMISCH PRINCIPE

Amsterdam neemt verantwoordelijkheid voor een rechtvaardige wereld. We investeren in mensenrechten, democratisering en klimaatrechtvaardigheid – samen met betrouwbare partners.

Concreet betekent dit:

- We investeren mondiaal in mensenrechten, klimaatmaatregelen en democratisering.
- We werken samen met steden en landen op basis van collectieve verantwoordelijkheid.
- Ontwikkelingshulp via erkende, betrouwbare organisaties en transparant gefinancierd.

INVESTEREN IN DE WERELD VAN MORGEN

Voor een leefbare toekomst moeten we nu keuzes maken. We investeren in onderwijs, bestaanszekerheid, natuur en een gezonde leefomgeving – met oog voor volgende generaties. We bouwen aan een stad waar waarde niet draait om geld, maar om wat goed is voor mensen en de wereld. Waar begrotingen worden gestuurd door solidariteit, duurzaamheid en het nieuwe wij-denken. Een stad met lef, met zorg, en met een groot hart.

Concreet betekent dit:

- We toetsen investeringen op langetermijneffecten en klimaatrechtvaardigheid.
- Een onafhankelijke commissie beoordeelt het financieel beleid op leefbaarheid.
- Onderwijs, natuur en bestaanszekerheid krijgen prioriteit in de begroting.
- Amsterdam omarmt de 17 Sustainable Development Goals van de VN.
- We werken volgens de principes van de donut-economie.

VAN VISIE NAAR MIDDELEN: HET NIEUWE WIJ WORDT REALITEIT

Om grote uitdagingen aan te pakken, is regie én financiële armslag nodig. We verhogen belastingen om te investeren in een stad die werkt voor iedereen.

Concreet betekent dit:

- OZB wordt verhoogd naar 0,20-0,25% van de WOZ-waarde (nu 0,059%), met bescherming voor wie dit niet kan betalen.
- Toeristenbelasting wordt dusdanig verhoogd dat het aantal bezoekers daalt naar maximaal 18 miljoen per jaar. Dit levert uiteindelijk ook honderden miljoenen euro's extra opbrengst.
- Extra inkomsten worden geïnvesteerd in:
 - De beste armoederegelingen van het land
 - Internationale solidariteit en bestaanszekerheid
 - Versterking van democratieën en mensenrechten
 - Klimaatbestendigheid en leefomgeving voor volgende generaties
- We werken samen met andere steden en landen aan een mondiale coalitie voor solidariteit en duurzaamheid.
- We investeren lokaal in:
 - Schone straten
 - Florerende kunst en cultuur
 - Versnelde woningbouw
 - Veiligere buurten
 - Structurele afbouw van gemeentelijke schulden